

Motion till riksdagen

1988/89:Jo15

av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m)

med anledning av riksdagens revisorers förslag 1988/89:9
angående stödet till fiskerinäringen

Inledning

Riksdagens revisorer har granskat vissa planerings- och stödfrågor på fiskeområdet.

I anledning av revisorernas granskningsrapport har regeringen till riksdagen framlagt förslag till ändringar av nu gällande regler för stödet till fisket och fiskberedningsindustrin.

Den svenska fiskeflottans fångstkapacitet

Den svenska fiskeflottan omfattar för närvarande ca 500 fiskeskepp samt ett antal fiskebåtar, uppskattningsvis omkring 1 500 båtar. Detta är en liten fiskeflotta med hänsyn till de fisketillgångar Sverige förfogar över.

Sverige förvaltar Skagerack gemensamt med Norge och Danmark genom ett avtal som löper fram till år 2002. Kattegatt förvaltas gemensamt med Danmark genom ett avtal som tillkom 1932 och som löper år för år. Dock blev detta avtal bundet i tio år i samband med överenskommelsen om gränsdragningen i Kattegatt och runt Bornholm. Förutom fisket i väster förfogar Sverige över 37 % av Östersjöns vattenområde, och den senaste överenskommelsen om den s.k. vita zonen har ytterligare tillförsäkrat Sverige fångstområden där det finns god tillgång på såväl torsk som lax. Med den fångstkapacitet svenskt fiske har i dag finns outnyttjade kvoter av sill/strömming i Östersjön men också i Västerhavet dvs. i Kattegatt och Skagerack.

Därtill är yrkesfiskarna en särskilt viktig grupp även från försvarssynpunkt. De har stor erfarenhet av och kunskap om sjön vilken blir särskilt värdefull i ett läge då vår handelsflotta nästan har försvunnit. Även behovet av båtar för marinens räkning blir ett problem vid ofred, om fiskeflottan decimeras. Denna aspekt får inte glömmas bort i en diskussion om dimensioneringen av den svenska fiskeflottan.

Vi slår därför fast att Sverige har en underdimensionerad fiskeflotta både vad gäller den disponibla fiskekvoten och från beredskapssynpunkt.

Planering

Att planera för fiske utgör en av de svåraste uppgifter någon kan ta på sig. I det riksdagsbeslut som togs i maj 1978 med anledning av prop. 1977/78:112 beslöts att fiskeristyrelsen i samråd med statens jordbruksnämnd och Sveriges fiskares riksförbund skulle upprätta rullande femårsplaner. Resultatet

tatet blev skrämmande. Fiskeristyrelsen och statens jordbruksnämnd kom fram till att framtiden var så mörk att man borde skrota en tredjedel av den bästa och modernaste svenska fiskeflottan.

Fisken i havet rättar sig inte efter prognoser. Man kan konstatera att ingen biolog kunde förutse att torskfisket skulle bli så rikligt i början och fram till mitten av 80-talet. Ingen biolog förutsåg att sillstammen i Nordsjön så snabbt skulle återhämta sig. Biologerna förutspådde stora förekomster av 1983 och 1984 års klasser av den atlantiskandiska sillen. Båda dessa årsklasser är praktiskt taget helt borta och man kan endast gissa vad som kan ha hänt. Ingen förutsåg algblomning och förstörelsen av kustvattnen såsom Laholmsbukten, norra Bohuslän etc. Den planering som påbörjades kan betraktas som mer eller mindre värdelös trots att stora resurser sattes in.

Möjligen skulle det ha gått att med en betydligt försiktigare planering med mer hänsyn tagen till verkligheten få fram bättre underlag. Efter denna "stora planering" har fiskeristyrelsen i samarbete med Sveriges fiskares riksförbund gjort en mindre och anspråkslösare planering, vilken har varit användbar i motsats till den som gjordes efter riksdagsbeslutet 1978.

Delegering till fiskenämnderna

Det är mycket tveksamt om en ytterligare delegering till fiskenämnderna av fiskeriläneärenden är till gagn. Genom att delegera till ett stort antal fiskenämnder förloras den övergripande tillsynen över utvecklingen av det svenska fisket. De lokala fiskenämnderna har ingen möjlighet att ha den överblick som krävs för en fortsatt utveckling av fisket som helhet. Det har visat sig att som regel tillstyrker fiskeriläneärendena alla ansökningar eftersom man anser att det gynnar utveckling och sysselsättning inom den egna regionen. Detta har visat sig få oönskade följder eftersom de mindre båtarna har begränsat fiskeområde. De mindre båtarna är en dålig arbetsmiljö med trånga utrymmen både arbetsmässigt och som bostäder. När det gäller dessa båtar är det därför mera angeläget att de verkar inom regionen och där fisket kan omfatta ett dygn eller mindre. Vi förordar i konsekvens härmed att handläggningen av dessa frågor ligger kvar hos fiskeristyrelsen.

Fiskeri- och beredningslån

Som framgår av förslag 1988/89:9 tycks det föreligga ett litet intresse och behov av fiskberedningslån. Den svenska fiskberedningsindustrin har ett besvärligt konkurrensläge inte minst genom den överenskommelse om tullar och avgifter som regeringen ingick med EG 1972. Avtalet innebär ensidiga tullar, där EG tullbelagt den svenska exporten av fisk och fiskprodukter till EG medan den svenska marknaden står öppen för import utan avgifter och tullar. Tyvärr har regeringen genom det s.k. anpassningsavtalet med kvoter och fiskerättighetersom inte står i proportion till uppnådda tullåttnader börjat sälja ut de svenska fisktillgångarna.

Däremot föreligger det ett stort behov av fiskerilån. Kostnaderna för nybyggen har stigit kraftigt och lånesumman har endast ökat med 10 milj. kr. sedan 1978.

Det vore därför önskvärt att kunna föra över de medel som anslagits till fiskberedningslån till fiskerilånen.

Mot. 1988/89
Jo15

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om planeringen av fisket,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förvärvs- och lånebesluten,
3. att riksdagen beslutar att slopa fiskberedningslånen och föra över motsvarande belopp till fiskerilånen.

Stockholm den 23 november 1988

Sven Eric Lorentzon (m)

Thor Mattisson (m)

Ingvar Eriksson (m)

Carl G Nilsson (m)

Ivar Virgin (m)

Mona Saint Cyr (m)

Anders Andersson (m)

Hans Dau (m)

Ingrid Hemmingsson (m)

Anders G Högmark (m)

Karl-Gösta Svenson (m)